

Asia: VN/33945/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

Toholammin kunta painottaa, että uudistuksella tulee turvata lukioverkon alueellinen saavutettavuus. Hallitusohjelmassa on linjattu, että lukiokoulutus turvataan myös alueilla, jossa nuorten määrä vähenee. Syrjäisyysperuste on ajatuksena kannatettava, mutta uudistuksella ei tule heikentää pienten kuntien mahdollisuutta järjestää lukiokoulutusta, mikä johtaisi maaseudun lukioverkon harventumiseen.

Pidämme positiivisena, että pienten lukioiden tukea ei ole esitetty kokonaisuudessaan poistettavaksi. Kuitenkin nykyisessä muodossaan esitys muodostaisi kohtuuttoman tilanteen Toholammin kaltaisille kunnille, jotka sijaitsevat haja-asutusalueella, mutta eivät esityksessä tarkoitettulla syrjäseudulla. Siksi esitys voi merkittävästi heikentää pienten kuntien edellytyksiä järjestää lukiokoulutusta.

Etäisyydet ovat maaseudulla suuria, eikä esimerkiksi Toholammilta olisi realistista kulkea julkista liikennettä käyttäen päivittäin maakuntakeskus Kokkolaan opiskelemaan. Lukio-opintoja tulee voida jatkossakin suorittaa maaseudulla, eikä uudistuksen tule johtaa nykytilanteen heikkenemiseen. Lukiolaisten koulumatkojen tulee pysyä kohtuullisina ja muutoksella ei tule lisätä jo entuudestaan kuormittuneiden lukiolaisten taakkaa. Uudistuksessa tulee turvata myös pienten koulutuksenjärjestäjien ja lukioiden kyky järjestää lukiopetusta. Maaseudulla useat pienet lukiot toimivat yläkoulun yhteydessä, ja yhteistyöllä on voitu varmistaa kelpoisten opettajien saatavuus sekä riittävä työmäärä aineenopettajille. Mikäli uudistus johtaa lukioverkon harventumiseen, on tällä vaikutuksia myös laadukkaan perusopetuksen järjestämisedellytyksille.

2. Oppimisen tukea ja erityisopetusta koskevat säädösehdotukset

Pidämme tärkeänä, että kaikilla opiskelijoilla on tasavertainen mahdollisuus saada erityisopetusta. Hallituksen esityksessä pidämme hyvänä sitä, että esityksen pääpaino on ennaltaehkäisevässä

oppimisen tuessa. Hallinnollisten tukipäätösten tekeminen lisää kunnille ylimääräistä byrokratiaa. Esityksen henki on siten ristiriidassa hallituksen normien purkamiseen pyrkivien tavoitteiden kanssa. Kuntien hallinnollisia velvoitteita ei tule lisätä uudistuksella. Mikäli lailla säädetään velvoite päättää lukiolaiselle tarjottavasta tuesta hallintopäätöksellä, tulee valtion korvata uudistuksesta aiheutuvat kustannukset kunnille. Opiskelijat tarvitsevat ennen kaikkea nopeaa, oikea-aikaista sekä ennaltaehkäisevää tukea.

3. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita koskevat säädösehdotukset

Kuntien valtionrahoitusjärjestelmä on suuren uudistuksen keskellä. Johdonmukaisuuden ja kokonaiskuvan muodostamisen vuoksi olisi tärkeää, että muutokset lukioiden rahoitukseen valmistuisivat valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistuksen rinnalla yhtä aikaa. Lukiokenttä on ollut useiden uudistuksen piirissä viime vuosien aikana ja tämän vuoksi on tärkeää, että lukiot saisivat työrauhan sekä aikaa jo toteutettujen uudistusten vaikutusten rauhalliselle arvioinnille. Mahdolliset uudet tehtävät tulee myös osoittaa lukioille ja kunnille kustannusneutraalisti, kuten hallitusohjelmassa linjataan. Kunnille tulee varata aikaa hallinnon ja opettajakunnan perehdyttämiseen mahdollisten uudistuksien myötä.

4. Englanninkielistä lukiokoulutusta, opiskelijavalintaa ja ylioppilastutkintoa koskevat säädösehdotukset

-

5. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta koskevat säädösehdotukset

Pidämme esitystä koskien taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta kannatettavana.

6. Tilauskoulutusta koskevat säädösehdotukset

-

7. Muut kommentit

-

Hirvikoski Ville
Toholammin kunta - Sivistyslautakunta